

Sygn. akt VI GC 281/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Bober

Protokolant: st.sekr.sądowy Agnieszka Krztoń

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2014 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) W., BELGIA

przeciwko: G. F. & D. Sp z o.o. z/s w R.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego G. F. & D. Sp z o.o. z/s w R. na rzecz powoda (...) W., BELGIA kwotę 30.259,71 EURO (trzydzieści tysięcy dwieście pięćdziesiąt dziewięć euro 71/100) wraz z odsetkami za opóźnienie w zapłacie według stopy ustawowej zgodnie z prawem belgijskim:

– 8.875,71 euro od dnia 20 stycznia 2013r. do dnia 19 lutego 2013r.,

- 30.259,71 euro od dnia 20 lutego 2013r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 6.424, zł (sześć tysięcy czterysta dwadzieścia cztery złote) tytułem zwrotu opłaty sądowej i 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI GC 281/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 9 maja 2014 r.

Pismem z dnia 18 lipca 2013 r. powód (...) W., Belgia, wniósł przeciwko (...) Sp. z o.o.

w R. pozew o zapłatę kwoty 30.259,71 euro wraz z ustawowymi odsetkami od kwot i dat szczegółowo wskazanych w pozwie i kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej w formie spółki prawa belgijskiego zrealizował na rzecz pozwanego szereg zamówień, których przedmiotem była sprzedaż oraz dostarczenie określonej ilości napojów alkoholowych (piwo (...) i (...)). Pozwany pomimo upływu terminów płatności i wezwań do zapłaty nie uregulował części należności za zrealizowane zamówienia.

Przedmiotem żądania pozwu są należności z faktur VAT:

- nr (...), z której do zapłaty pozostała kwota 8.875,71 euro (pozwany dokonał jedynie częściowej płatności na kwotę 12.508,29 euro). Termin płatności należności z w/w faktury upłynął w dniu 20 stycznia 2013 r.;

- nr (...) z której do zapłaty pozostała kwota 21.384 euro. Termin płatności należności z w/w faktury upłynął w dniu 19 lutego 2013 r.;

W dniu 25 lipca 2013 r. tut. Sąd wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (k. 48), sygn. akt VI GNc 418/13.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości, przyznając że strony współpracowały ze sobą w zakresie handlu wyrobami alkoholowymi, oraz że pozwany nabywał od powoda towar. Pozwany zaprzeczył jednak, aby zalegał powodowi z zapłatą należności dochodzonej pozwem. Zarzucił, że powód nie udowodnił w sposób należyty roszczenia, bo poza fakturami za towar zobowiązany był wystawić dokumenty potwierdzające odbiór towaru - listy przewozowe CMR, które są podstawowymi dokumentami potwierdzającymi zawarcie umowy przewozu. Do faktury nr (...) dokumentu takiego nie przedłożył, a jedynie dokumentację mailową z rozładunku towarów. Nadto podniósł, że towar objęty fakturą nr (...) miał wyjechać w dniu 3 grudnia 2012 r., podczas gdy z listu przewozowego wynika, iż towar dostarczono w dniu 15 stycznia 2013 r.

Pozwany zarzucił również, że dokonywał wpłat zarówno przelewem jak i gotówką, które to wpłaty powód pomija. Mechanizm sprzedaży towarów pozwanemu był taki, że towar był dostarczany do składu celnego najczęściej we Francji, tam jechał kierowca pozwanego, który płacił za towar gotówką. Pozwany mając zaufanie do powoda nie przypuszczał, że będzie on powielał faktury i żądał podwójnej płatności.

Powód w odpowiedzi na powyższe w piśmie procesowym z dnia 3 września 2013 r. (k. 97-102) podtrzymał żądanie pozwu twierdząc, że wszystkie wpłaty dokonane przez pozwanego zostały uwzględnione. Zaprzeczył, aby kiedykolwiek wystawiał faktury bez pokrycia w towarze.

Na poparcie swych twierdzeń przedłożył zestawienie transakcji dokonanych w latach 2012 r. i 2013 r. oraz szereg faktur VAT wraz z dokumentami przewozowymi. Poza tym wniósł o zobowiązanie strony pozwanej do przedłożenia wyciągu z ksiąg rachunkowych dla ustalenia, czy sporne faktury zostały ujęte w księgach rachunkowych pozwanego, oraz czy dokonała w związku z nimi jakichkolwiek rozliczeń.

Odnosząc się do należności objętej fakturą VAT nr (...) powód podał, że pozwany dotychczas nie kwestionował prawidłowości tej transakcji ani dostarczenia towaru, jak również prawdziwości informacji zamieszczonych w wiadomości email od G. S. (...). Natomiast ustosunkowując się do zarzutu pozwanego w zakresie należności wynikającej z faktury VAT nr (...) wskazał, że omyłkowo określił jako datę nadania towaru 3 grudnia 2012 r., zamiast 15 stycznia 2013 r. Nadto błędnie w uzasadnieniu pozwu podał, że należność z tej faktury została częściowo zapłacona, gdy w rzeczywistości pozwany nie zapłacił całej kwoty objętej przedmiotową fakturą.

W piśmie z dnia 27 września 2013 r. pozwany stwierdził, że faktura z dnia 20 grudnia 2012 r. nr (...) na kwotę 21.384 euro nie została przez niego zaksięgowana, zaś pozostałe tak. W piśmie tym pozwany wskazał jakie i kiedy przekazała powodowi kwoty. Jednocześnie pozwany podtrzymał swoje stanowisko w sprawie, w tym co do wystawienia przez powoda faktury nr (...) za towar, który był już wcześniej dostarczony i fakturowany – zarzucając, że dostawa przedmiotowego towaru była fakturowana dwukrotnie.

Strona powodowa w piśmie procesowym z dnia 15 października 2013 r. (k. 338-341) przedstawiła m.in. wyjaśnienia co do rozliczeń sprzedanego towaru i dokonanych przez pozwanego wpłat. Powód wskazał, że transakcja objęta fakturą nr (...) dotyczyła dostawy 14 palet piwa T. G. i 13 palet piwa L. P., zaś transakcja objęta fakturą nr (...) (którą wskazuje pozwany jako dotyczącą tego samego towaru) potwierdza dostawę 13 palet piwa T. G. oraz 14 palet piwa L. P.. Każda z powyższych dostaw miała przy tym osobne numery (...). Zdaniem powoda nie ma zatem racjonalnych przesłanek umożliwiających kwestionowanie dostarczenia towaru objętego fakturą nr (...).

W piśmie procesowym z dnia 31 października 2013 r. pozwany podtrzymał swoje stanowisko w sprawie, co do objęcia fakturą nr (...) towaru już wcześniej zafakturowanego fakturą nr (...) z dnia 22 listopada 2012 r. Zaprzeczył aby towar objęty w/w fakturą otrzymał (ponownie). Natomiast odnosząc się do należności za towar objęty fakturą nr (...) stwierdził, że została ona w całości zapłacona. Dodał, że kwoty wpłacone powodowi (przelewem i gotówkowo) nawet przekraczają wartość zakupionego u niego towaru.

Strony w dalszych pismach procesowych oraz na rozprawach podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Powód (...) jest spółką handlową prawa belgijskiego i prowadzi działalność gospodarczą w zakresie handlu napojami alkoholowymi oraz innymi. Spółka ta jest powiązana kapitałowo i osobowo z R. S., który prowadzi również dwie inne spółki handlowe zajmujące się handlem napojami alkoholowymi, tj. (...).V. i (...).V. Wszystkie trzy w/w spółki (L., (...) i R.) współpracowały w zakresie handlu alkoholem z pozwanym (...) Sp. z o.o. Prezesem pozwanej spółki jest G. B. (1).

(Dowód: wyciąg z rejestru handlowego (...) wraz z tłumaczeniem na j. polski, k. 9-19; odpis z KRS pozwanego, k. 23-28; zeznania świadka A. B. k. ; zeznania przesłuchanego za powoda R. S., k. ;)

W ramach współpracy powód sprzedał pozwanej spółce napoje alkoholowe objęte min. fakturami o nr (...) (936 puszek piwa T. i (...) puszek piwa L. P., za kwotę 21.384 euro, nr (...); k. 150).

Ponadto powód sprzedał pozwanej spółce towar w postaci puszek piwa T. w liczbie 1008 oraz L. P. w ilości 936 za łączną kwotę 21.384 euro. Towar został dostarczony na skład celny prowadzony przez (...) G. S.. Dostawa była oznaczona numerem (...). Z powyższego tytułu powód wystawił fakturę nr (...) z dnia 20 grudnia 2012 r. na w/w kwotę. Przedmiotowa faktura (druga strona) zawierała treść ogólnych warunków sprzedaży.

(faktura k. 32, email k. 29 do 31).

Powodowa spółka sprzedała pozwanemu również 1944 puszki piwa L. P. za kwotę 21.384 euro. Towar został dostarczony odbiorcy

M. M. P. D` (...) w C. we Francji w dniu 15 stycznia 2013 r. Dostawa była oznaczona nr (...). Z tytułu sprzedaży tego towaru powód wystawił na rzecz powoda fakturę nr (...) z dnia 19 stycznia 2013 r. na kwotę 21.384 euro.

(dowód: faktura k. 41, CMR k. 42)

Płatności za towar nabywany przez pozwanego były realizowane w drodze przelewów oraz w gotówce. Gotówkę przekazywał G. B. (1) oraz jego znajomy L. K. (1) bezpośrednio do rąk R. S.. L. K. (1) prowadził zeszyt, w którym odnotowywał fakt pobrania i przekazania gotówki. Notatki te prowadził na potrzeby rozliczenia się z G. B. (1). Pozwany odbierał towar od spółek należących do R. S., tj. (...), (...) i (...). R. S. płatności w gotówce dokonywane przez pozwanego zaliczał według swojego uznania na poczet należności wszystkich trzech w/w spółek.

G. B. (1) i R. S. łączyła bardzo dobra znajomość. Fakty dokonywania płatności w gotówce przez pozwanego nie były potwierdzane żadnym dokumentem przez powyższe spółki (R.. S.).

Opisane wyżej faktury zostały zaksięgowane przez pozwaną spółkę, z wyjątkiem faktury nr (...), która nie została ujęta w jej księgach rachunkowych. Pozwany uregulował częściowo należność za towar objęty fakturą o nr (...) (12.508,29 Euro)

Żadna z faktur wystawionych przez powoda nie została zwrócona przez pozwaną spółkę. Pozwany nie kwestionował też wiadomości mailowej otrzymanej ze składu celnego co do dostarczenia towaru objętego fakturą nr (...).

(Dowód: faktury nr (...), k. 110, 113, 114, 115, 117, 118, 125, 128, 129, 130, 133, 136, 137, 139, 142, 144, 146, 148, 150, 153; ; CMR nr (...), k. 151; email od (...) G. S. z 21.10.2012 r., k. 29 do 31; CMR z 15.01.2013 r. wraz z tłumaczeniem, k. 42, 34; faktura nr (...) wraz z tłumaczeniem, k. 41, 35-36; zestawienie transakcji stron, k. 103-109; faktura nr (...) wraz z tłumaczeniem, k. 32, 20-21; zeznania słuchanego w charakterze powoda R. S. oraz zeznania świadków A. B. (2) i L. K. (1) – nagranie rozprawy z 25 kwietnia 2014 r.)

Pismem z dnia 2 kwietnia 2013 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty należności objętej żądaniem pozwu.

(Dowód: pismo z 2.04.2013 r., k. 45)

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie w/w dowodów z dokumentów, które nie budzą wątpliwości co do ich prawdziwości i treści bowiem korespondują z zeznaniami świadków i powoda odnośnie zasad współpracy stron, praktyki w zakresie płatności za towar, w szczególności płatności gotówkowych.

Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom świadków L. K. (1)

i A. B. (2) co do wysokości kwot gotówkowych przekazywanych

R.. S., tym uregulowania należności za fakturę nr (...), poza kwotami których przyjęcie strona powodowa potwierdziła w procesie. Zarówno świadek L. K. (1), jak i przedstawiciel pozwanego G. B. (1) przekazując gotówkę R.. S. nie odbierali od niego potwierdzeń zapłaty. Przekazując gotówkę nie wskazywali z reguły na poczet jakiej należności dokonują płatności. To R.. S. zaliczał przedmiotowe wpłaty wedle własnego uznania pomiędzy trzy posiadane spółki. Poza tym z zeznań świadka A. B. (2) wynika, że pozwana spółka w zakresie rozliczeń z powodem nie prowadziła rzetelnej dokumentacji księgowej, dokumentacja ta była chaotyczna i niepełna, zaś rozliczanie transakcji odbywało się na stopie koleżeńskej pomiędzy G. B. (1) i R. S.. Na wiarygodność, jako dowód na okoliczność kwot przekazanych powodowi, nie zasługuje również dokument w postaci zeszytu prowadzonego przez L. K., gdyż jego notatki miały służyć jedynie dla rozliczeń między G. B. i świadkiem.

Sąd nie uwzględnił również wniosku dowodowego dot. dowodu z zestawienia dokumentów złożony przez pełnomocnika strony pozwanej na rozprawie w dniu 25 maja 2014 r. uznając go za spóźniony.

Sąd postanowił również pominąć dowód z przesłuchania przedstawiciela strony pozwanej z uwagi na jego niestawiennictwo mimo wezwania na rozprawę w dniu 9 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powód (...) w niniejszym procesie dochodził od (...) Sp. z o.o. zapłaty należności za towar (napoje alkoholowe) sprzedany pozwanemu, objęty fakturami nr (...), w łącznej kwocie 30.259,71 euro. Przy czym należność wynikająca z faktury nr (...) została przez pozwanego częściowo uregulowana.

W ostatecznie sprecyzowanym stanowisku pozwany twierdził, że towaru objętego fakturą nr (...) nie otrzymał, a faktura ta w istocie dotyczyła tego samego towaru, który został już wcześniej zafakturowany fakturą nr (...) z dnia 22 listopada 2012 r. W zakresie należności za sprzedaż towaru objętego fakturą (...) zarzucił natomiast, że należność została zapłacona gotówką.

Na wstępie rozważań należy wskazać, że strony nie dokonały wyboru prawa co same przyznały na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2014 r. Wobec powyższego zastosowanie w niniejszej sprawie mają przepisy Konwencji Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów sporządzonej w W. w dniu 11 kwietnia 1980 r., której jednym z sygnatariuszy jest Belgia (mającej zastosowanie w tym stanie faktycznym na podstawie art. 1 ust.1 i art. 4 ust. 1a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych – R. I) – art. 30 i 53.

Na powodzie, jako sprzedawcy spoczywał więc ciężar udowodnienia zawarcia przez strony umów sprzedaży towarów objętych spornymi fakturami i wydania tych towarów, zaś na pozwanym spoczywał obowiązek udowodnienia faktu zapłaty za sprzedany towar. Stosownie bowiem do treści art. 232 zdanie pierwsze k.p.c. to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Zdaniem Sądu Okręgowego powód w toku sprawy zawnioskowanymi przez siebie dowodami, w szczególności w postaci faktur nr (...)

i (...), korespondencji email od (...) z dnia 3 grudnia 2012 r. (k. 29-31), listu CMR (k. 38-40) oraz zeznań słuchanego w charakterze strony powodowej R. S., wykazał fakt sprzedaży i dostarczenia pozwanej spółce towaru w postaci napojów alkoholowych wyszczególnionych w w/w fakturach. Zauważyć trzeba, że zarzut pozwanego w zakresie braku listu przewozowego CMR odnośnie towaru objętego fakturą (...) jest bezpodstawny, bowiem towar ten dostarczony został przez powoda do składu celnego w Belgii – a więc przewóz miał miejsce na terenie jednego kraju, co nie wymagało międzynarodowego listu przewozowego, a fakt jego dostarczenia znalazł potwierdzenie w zawiadomieniu o powyższym kupującego przez firmę prowadzącą ten skład.

Strona pozwana natomiast w ocenie Sądu w toku postępowania dowodowego nie zdołała obalić twierdzeń powoda, że sprzedał i dostarczył towar objęty tą fakturą, jak również wykazała zarzutów zapłaty za towar z faktury (...) oraz podwójnego fakturowania towaru objętego fakturą (...).

Na podkreślenie zasługuje okoliczność, że mimo wezwania pod rygorem pominięcia G. B. (1) nie stawiał się na rozprawę w dniu 9 maja 2014 r., podczas której miał zostać przesłuchany w charakterze strony pozwanej na okoliczności wystawienia faktury nr (...), jej rozliczenia, zaksięgowania przez pozwaną spółkę oraz zwrotu powodowi bez jej księgowania. Wobec niestawiennictwa w/w osoby dowód ten Sąd pominął i skutkami tego obarczył stronę pozwaną. Dodać należy, że złożone przez G. B. (1) oświadczenie powyższego dowodu zastąpić nie może, a co najwyżej dokument ten może zostać potraktowany jako stanowisko w sprawie. G. B. (1) miał możliwość wypowiedzenia się co do okoliczności dotyczących sprawy w szczególności rozliczenia faktury nr (...), i ewentualnie zaprzeczyć zeznaniom R. S. co do dostarczenia towaru. Z możliwości tej jednak nie skorzystał.

Poza tym, jak wykazało postępowanie dowodowe, w szczególności zeznania świadków A. B. (2) i L. K. (1) pozwany dokonując płatności gotówkowych nie skorzystał z prawa wskazania za który dług dokonuje zapłaty, a nawet nie wskazywał, której z trzech Spółek należących do

R.. S. płacił. Zarówno zeznania w/w świadków jak i strony powodowej potwierdzają, że rozksięgowanie poszczególnych kwot przekazanych gotówkowo pozostawiano R.. S.. Zdaniem Sądu zarzucane w toku sprawy przez stronę pozwaną nieścisłości w rozliczeniach nie stanowią jednoznacznego dowodu, że pozwany zapłacił za sporne faktury, jak również aby nie otrzymał towaru objętego fakturą nr (...) (w świetle informacji zawartych w korespondencji email od (...) G. S. z 3.12.2012r., jak również przy porównaniu wyszczególnionego asortymentu towaru z obu powołanych faktur , tj. faktury (...) – który jest ilościowo różny). Nie dowodzą zapłaty notatki zawarte w zeszycie prowadzonym przez L. K., bowiem jego wpisy nie zostały potwierdzone podpisem R.. S.. Nawet jeżeli przyjąć, że przedstawiciele spółek będących stronami procesu pozostawali w przyjacielskich stosunkach i działali w zaufaniu do siebie to nie jest to wystarczające, aby przyjąć, że pozwany zapłacił sporne faktury, bądź saldo rozliczeń stron za okres wzajemnej współpracy jest zerowe, skoro pozwany nie zawnioskował dowodów, które w sposób jednoznaczny potwierdziłyby taką okoliczność. W świetle okoliczności sprawy należy stwierdzić, że pozwany wykazał się zupełną niefrasobliwością odnośnie dokumentowania płatności oraz jednoznacznego określania za co i komu płaci. Powyższe, swymi skutkami obarcza jednak pozwanego. Ostatecznie sprowadza się to do przyjęcia, że pozwany nie przeprowadził w toku procesu wiarygodnego i jednoznacznego dowodu zapłaty spornych należności. Zgodna praktyka stron pozostawiania rozdysonowania płaconych kwot R.. S. daje podstawę do uznania, że zestawienie zaliczeń poszczególnych płatności uznać należy za wiążące. Jak wykazało postępowanie dowodowe pozwany dobrowolnie pozostawił R.. S. decyzję co do sposobu rozksięgowywania gotówki i taką praktykę strony we wzajemnej współpracy stosowały od czasu kiedy wyraziły zgodę na płatności gotówkowe.

Reasumując, stwierdzić należy tak jak to wyżej podano, że po pierwsze pozwany nie zdołał obalić twierdzeń powoda, że sprzedał mu i dostarczył towar objęty fakturą nr (...) (tym bardziej, że pozwany należność z przedmiotowej faktury częściowo uregulował). Pozwany nie udowodnił również faktu zapłaty ceny za sprzedaż towaru objętego fakturą nr (...), jak również faktu, że dwie wystawione przez powoda faktury dotyczyły tego samego towaru i tej samej dostawy, skoro wyraźne są różnice w ilości poszczególnych asortymentów. Powyższe dało podstawę do uwzględnienia powództwa w całości na podstawie przepisów art. 53, 54 Konwencji Wiedeńskiej, o czym Sąd orzekł w pkt. I wyroku.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 78 tej Konwencji, a wysokość ich określają przepisy właściwego dla rozstrzygnięcia sprawy prawa belgijskiego.

W przedmiocie kosztów postępowania Sąd Okręgowy orzekł na mocy art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i 2 w związku z oraz § 6 pkt. 6 rozp. Min. Spr. z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2002 r., nr 163, poz. 1348, z późn. zm.). Powyższe koszty stanowi opłata od pozwu w kwocie 6.424 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł i 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa .